

Чарыш хроникасы

АДАР ТУГУН КӨДҮРГЕН

Эрзин районда «Мерен» совхозунун мал чөмчүлөр бригадаларынын арасында калбарган социализм чарышына Алай-оол Дочукту уурткан коллектив...

Сөлгү өң хонуктун түнели-биле тилекчи болган коллектив А. Дочуктун бригадасына турсаадыл, совхозтун төвүгө Иш-айылы апар тугун көдүргөн.

ТЫВЫСКАН

«Красноярскстройруну» Тывада № 16 автономна-зынын чөлөңчүсү Г. Платухин юбилейлик чыда чөлөңчүлөр арасына калбарган социализм чарышына тилекчилерин бирээси болуп келген. Ол январь-август айларда чүк сөөртүрүнү талазы-биле планын даалгазын 126—130 хуудан кудулатпайн, кыварчаар материалдарнын камналганын чедип алган.

Чокта чаа ук коллективне болуп эртенне будурлуге хуралына август айда бедик көргүзүлгөр болганы дээш автономна-зын уурткучлары чөлөңчү Г. Платухинге өрктөнтү белекти тывыскан.

ШАҢНАТКАН

Келер кышпа уткучтур нинтинин малынга чөмчүлөргө талазы-биле эвенор арасына калбарган социализм чарышына Кызыл районунун «Кара-Хаак» совхозта мал экинчи Суге-Маалдыр Данырчын уурткан он амыг кижин составтыг коллектив сөлгү он хонуктун түнели-биле тилекчи деп санаткан.

НЫЗЫМАККАЯ ИЖИ

ДЭШ

Бо чылдың эртен сөс айларында Кызылдың сүт комбинатынын ажилчынары, инженер-техниктиг ажилданычылары болгаш албан-жазчылары күженишкенин ажилдаанындан январь—август айларда 2 миллион 488 муң рубльдин барааныг продукциязын будурер тургаш, ону 2 миллион 499 муң рубль кылдыр куусеткен. Ону сайгарынын планын база 103,3 хуу ботандырган. Ынчангаш хоорайның сүт комбинатынын коллективин будурүлгөлер арасында калбарган социализм чарыштык тилекчилеринин өдүруунга кирген.

Комбинаттын цехтеринин арасында бо юбилейлик чыда чарыш өдү улам өскөн. Он мурунку өдүруунга диета цехи (мастер Л. С. Нестелевская) кирген. Бо коллектив продукция будуреринин талазы-биле планын ооналганын 114,4 хуу куусеткен. Он мурунчү ажилчынарынга комбинат партия организациязынын, дирекциянын өмүндүзүндөн ашша шаңналын тывыскан.

Планы сентябрь 25-те

Мал чөмчүлөр талазы-биле республикага чарлаттыган шалычы айда барыын зонага Бай-Тайга район тилекчи бооп, СЭКП обкомунун, Тыва АССР-ин Министрлер Чөвүлөтинин, обкомунун, ВЛКСМ обкомунун шилчир Кызыл тугу-биле шынаткан. Алай холбаштыр бистин корреспондентис СЭКП-нин Бай-Тайга райкомунун бирги секретары Д. С. Даван-оол-биле телефон дамчыштыр интервью кылган.

ИЙИ АЙ БУРУНГААР

Дээрбе комбинатынын бригадалары юбилейлик чыда тус-тузуна бедиткен социализм хүлээлгөлерин алган болгаш арасында чарыштыг амылдап туралар. Ында анык специалист Сергей Орус-оолдун бригадасы мурунчыларнын өдүруунда. Бо чылын оларнын бригадасы хөй удаа шаңналыг чери ээлеп, чарыштык тилекчи болуп келген.

Бригадинин боду-биле ужурашкыш, бригаданын ажил-ижин сонуургадырын диледикис.

Advertisement for 'Социалист чарыш экраны' (Socialist Work Screen) featuring a graphic of a hand holding a tool and the text '1977 Сентябрь № 9 (46)'. The main headline reads 'Чарыш-чогаадыкчы Күш' (Work-achieving Force).

АВГУСТУҢ ТҮҢНӨЛДЕРИ-БИЛЕ

Тыва АССР-ниң үлетпүр будурүлгө черлеринин коллективтери бо чылдың үлетпүр продукциязынын хөвирлеринин хөй кезини кылып үндүреринин сөс айларда көрдүгөн планын долдуур болгаш амыр куусеткен. Ол ышкаш эртен чылдың ола үези-биле деңизерге, үлетпүр будурүлгөсинин хөмчөзлии элээн улгаттырган.

КӨДЭЭ АЖЫЛ-АГЫЙ

«Октябрын социализм Улуг революциязынын 60 чыл өн күш-ажылчы тилекчилер-биле утиуулар!», «Юбилейлик чылдың планын ооналганын хуусаа бестинде кууседиликер!». Бистин улуг Төрөн чуртувустун кайы-даа булукунда кижин бүрүз бо хүннерде мындыг позунериниң эдаа-биле амылдап, чурттап турар. Тываның көдөз ишчилери база-ла ындаг.

де кылдыр ажилынын планын тодараткыш, оң кууседенин доктаамал контролга тургусканы, социализм чарышты организастап, хүлээлгөлер кууседенин хандыры-биле амылдааш чедиршикчидик кол үндөзгө болган. Мал чөмчүлөр кижилеринин ортузуна чорудар организастаа массалык ажилдарын планын тода амылдап шыгарткан.

— Бригада кезиңгүнеринин дугайында чугалап үрүскер, Сергей Алексеевич? — Ажил-иштин үрө-түндөзү — чүткө кижилерден, оларынчү амыр колдарындан хамарык дээрин бир-ле дугайында демделгөскөр мен. Бригадасы Александр Паукинчүтү бригадасы-биле чарыштыг. Чарыштыг интериеринин чыда-дараа-ла чорун турдувус. Ынчалар-даа чыгыс-даа катан аштырбаан бис. Бригадасыга 7 кижин бисте кижин бүрүзү ак сеткилдиг эки амылдап турар.

— Шынар, база катан шынар Шынарын болган амыктыг чоруктун беш чылдыга бедик шынардыг дагынын чонга будурп бээр — бистин кол сөрүлгөсү. Тараанын белегээр оңу болбаамрадыр дыва үзүн техниктиг чорудуаны өртөр болгай. Дээрбе комбинаты амылдап кирген үр болбап, ыңчанган мында дерг-хөрескөдөзүни үрелишкис чөк илетедиг ажилдарын чөкп амыр чугула.

Advertisement for 'Улуг Октябрынның 60 чыл оюн куш-ажылчы чедиршикчилердин уткуулуңар!' (Great October's 60-year game of hard work and achievement!)

УЛЕТПҮР

деринин талазы-биле планын даалганын куусеткенин түнелинде сөс айлар иштинде 8,9 миллион рубльдин үлетпүр продукциязын чедир бердин-мөш. Ол заман чок он ады будурлуге чери эртен чылдың чорук үезинде деңизерге, күш-ажылдан будурлуге күдүлүктан чорук эңне чөтпөс боор турар.

Мурнуку өдүруге

«Каа-Хем» хөмүр-даш разрезин, «Тыва септеге-тудуг» трезинин тудуг кезектери кылдыр заводу. «Тыва кобальт» комбинат, Давраныг фабриказы, Тыванын электрик чети, Кызыл-Мажалыктын саржаг заводу. Сүт комбинаты. Шагаан-Арынын саржаг заводу. Кызылдың сайгырыла баазасы. Кызылдың сүт заводу. Балгазынын ыш ажил-агый чөри.

Чавыс көргүзүлгү ажил-агылар

(тос айларда) СҮТ ТАЛАЗЫ-БИЛЕ «Бай-Тал»—27 хуу, «Кара-Хөл»—37 хуу, «Торгалыг», Тока аттыг, «Найрал»—62-62 хуу, «Чаа орук»—67 хуу. ЭЪТ ТАЛАЗЫ-БИЛЕ «Коммунизмче орук»—10 хуу, «О. Шынаа»—11 хуу, «Мөгөн-Бүрен»—14,5 хуу, «Барлык»—16 хуу, «Малчын»—17 хуу. ДҮК ТАЛАЗЫ-БИЛЕ Карл Маркс аттыг, «Кара-Хөл»—57-57 хуу, «Кызыл туку», «Барлык»—64-64 хуу, «Малчын»—66 хуу, «Тээли»—68 хуу.

ИНТЕРВЬЮЛАР

Мурнакчылар чугаалап тур

дларын үстүкү классарынч өөрлөкчүлери бүрү чмырын азелээр. Бо хүннерде мал чөмчүлөр белегелинде 662 кижин хара туттунган, 69 эвено амылдап турар. Бар арга, курлавырларын саап көөрүскө, район пилитиз-биле ситен белегээр планын сентябрь 25-те куусеттеринин магадлалы бар.

КОЛ ЧҮВЕ-ШЫНАР

Бистин комбинатынын социализм чарышты план даалганын кууседиликерине угалдырыпшылап, кызылдарын шынарын бедидерин оон кол денни болдурган. Бисте бригадалар, тус-түе ажилчылар арасында чарыштыг, оон түнелдерин кывартап үндүрүп, тилекчилерин шынап-мактап турар. Недөзгөни өтөрүн сатылап чыгарап, норманын кышчаар куусеттерин турарын, кылгыларын шынарын дугайы доктаамал сыйгарып, чугаалап турар бис.

Бо чылдың августун будурлуге планын ооналганын куусеткен. Ынчаларга ола-үзе будурер кызылдарын шынарын эки боган: чыгыс-даа үрө кызылдарын болган чонун чыгын саалаткан таварыга болбаан. Чарышка ола айттыгы бисте кол чөри ээлеп турары моон бестин доктаргайдыр.

Боудун платые даараар бесте амылдап турар мен. Вала Дамыра-биле чарыштыг мен. Ай сайында планын куусеткенин, кылгыларын шынарынчө кол кичөөгөйи салып турар бис.

А. КАРА-САД,

Эрзинде чонун амыдырал хандырылга комбинатынын даарынычы.

Кичөөнгейинин төвүнде

Хүн келген тудум Октябрын социализм Улуг революциязынын 60 чыл оюн чоруктап орак. «Кызыл» рестораннын коллективин од алырдыг ойга таварыштыр бедиткен социализм хүлээлгөлерин алган, «Чемни амданыг кылдыр белегээр, чонун эң эки хандыра» деп кыйгырын-биле амылдап келген. Хүлээлгөсине бараан саарылганын инти чыл планын декабрь 28-те, будувустун продукциянын декабрь 26-да кууседирин айткан бис.

Эртен 8 айларын түнелдерин-биле алырга, хүлээлгөлеринин кууседиликерин шынаар аргаларыныс бар. Бараан саарылганын сөс айлар планын 102,3 будувустун продукциянын 107 хуу куусеткен бис. Амыр үзе чарыштын кууседелин кичөөнгейин төвүнде, хүн бүрүн контролонда. Сентябрь 15-тен азелаш, байыраал мурунун шалычы ээлчөкчө кирдишис. Алай хүлээлгө кууседелин база магадылап, байыраалга чедир болган байыраал хүнеринде чонун хандырамын хөмчөгөлерин дугуруу адымын. Од бисте база дуадылар.

В. ЖЕЛЕНКОВА,

«Кызыл» рестораннын мурнакчы ээлчөкчө повари.

Тыва АССР-нин Чуртталга-коммунал ажил-агый министр-сөөкүдүн автобудурулгенин коллективине Улуг Октябрынның 60 чылдың уткучтуг социализм чарыш улам калбарган. Бо чылдың сөс айларын түнелдерин бугуар автоколониалардан бирги чери № 1 автоколониа, а тус-түе чөлөңчүлүрдүн — комсомолчу С. Пономарев болган эсселер-даа бирги өдүртүжө үнгөнөр. ЧУРУНТА: С. Пономарев автобудурулгенин профилдиктиг көрүлдө кылып турар. В. АМЫРНЫҢ ФӨТОЗУ.

РОССИЯНЫН ХӨЙ ДЫЛДЫГ Н О М У

СССР-нин УАЧД-де ажитыгган делегейин бири ном делегей-армакында бүтү аялдеткен республикаларны делегейлер бар. Олардын ач улуу Россия Федерациясында үчдүрүн турар доннар турар деп, СССР-нин УАЧД-де ажитыгган делегейин бири ном делегей-армакында бүтү аялдеткен республикаларны делегейлер бар. Олардын ач улуу Россия Федерациясында үчдүрүн турар доннар турар деп, СССР-нин УАЧД-де ажитыгган делегейин бири ном делегей-армакында бүтү аялдеткен республикаларны делегейлер бар.

Россияны ном үндүрү 33 чертери орус дыла болган Россия Федерациясында улуостарыны 46 дондорго (600 миңдон көпүрөк), бромшарларын чык бурду үндүрүп турар деп, СССР-нин УАЧД-де ажитыгган делегейин бири ном делегей-армакында бүтү аялдеткен республикаларны делегейлер бар. Олардын ач улуу Россия Федерациясында үчдүрүн турар доннар турар деп, СССР-нин УАЧД-де ажитыгган делегейин бири ном делегей-армакында бүтү аялдеткен республикаларны делегейлер бар.

МОНГУН-ТАЙГА-МОНГО АЙГА

Бирар улакшыла тур: мунарычпыр-да, сарга-да, калгачычпыр-да, кукумунт-да-калдымын чок дээр! Могой-Буренге чооктулап келгип, Степан Сары-оодун койго шөкмө апарган шуду «Хортуу калайын» шунтуу ачыг ай чиргилерди номчу-дуус:

Монгу-Тайга баарында Могой-Бурен үч туртуу Хорую калай эртен эрте Хоюу бары ончааарга, Калакызын дараадына Кара депке өлгөн чыган. Калай орто комундашын, Парак чакы токтуп турган. Могой-Бурендин Кызыл-Хая суурга орай-дузе мр-шор-беле кирип келишсе. Эртенде дедир аккан шакын хемени сырын, Монгу-Тайганын ба да бир бешиниң ак монган бишти эзелде-өнгөн хүлээп алды.

(Эртен № № 214, 215 «Шында».)

Ол келсе суурнуң клуунага бистерин могой-буренчилер-беле ужуражымшыкымыс болган. Боттарымтын аймак хероовистиң, планирмыстың дугайың помучуларга чугаал дептиривис. Айтыргар-да, саялар-даа көйөй болду. Оң соонда «Дамырактын» коңшертти болган. Монгу-Тайганын дөрсөс аймактык бишти база ынаар эвилдей шаап апаргашар. Монгу-Тайга дугайың чок бижөөн шудукте-ривисти номчудуус. Сценга үчүп чоран эвес, сүрөдөгичи-да болду.

«Дамырактын» коңшертти алдып чакшыкчыны үч кырып турду. Баян-хаарак үчү клубна көжөжө дээр уакте-ривисти Могой-Бурендин аймактык бишти таптылап турганары о.

Дараагында аглтыргала-дың кежигунери Могой-Бурен хемени эртенге совхозтун си-менин кызык хүлөөгөр. Оңу бир мезгилини кыштаага че-диргеп, даштар кырынга кур-кандыр эргип, оңу көргүчү чоранын көрүктүрөгө база чугаалан, соңу ужуражылаларын чөр бурдуге орғанастап турганар.

СОНУРГАП КӨРГЕН

Цирк келген, цирк келген, тыва пар! — деп, уругу биче улуустун чугаага Кызыл-Мазакыл суурга барык бүдүн пезея иштиде амылап келген. «Бөгүн Ан-Дову-рака, апарга, Шекшары, оон!» «Хөмчк» совхозка болур! деген уду болгарындан айтырчы, оңу сургаан, харын-да там-дыктары чөткөйлиң оларын барып сүрүп жүрү-дү турган.

Совет пиригчи коошунарыны бирөөн, Тыва АССР-нин Дээди Советинин депутатты Владимир Базыр-оолович Оскал-солга дууртка тыва цирк барыны-хөмчкчилерге аалдып келген бир пезея хирде боттары-ным уран таланттын көргүзүп келгенер. Олар амык хоорай Ан-Довурактын аймак-чынарына, тудугуларына, «Барык», «Шекшар», «Хөмчк» совхозтарын тара-жыларына, малчынарына, түшөндө Хөмчк хемени кыдынга улуу аяга Кызыл-Мазакыл кирти чурткачыларына көргүзгөнөр. Кала-даа баарга, оларын аялгы-чиң чон уугу өөрүшкү-беле утук тур-ган. Олар боттары делегейин канчаар дес-кандыр эргип, оңу көргүчү чоранын көрүктүрөгө база чугаалан, соңу ужуражылаларын чөр бурдуге орғанастап турганар.

ӨӨРЕНИКЧИЛЕРНИН ДУЗАЗЫ

Мал чема: сизе, силос, будук-бүрү белеткедиге районун кайы-даа школаларыны өөреникчилерини кирчи-ри чык бур чачыл ааар чы-дар. Бо чылын Ий ортумак школасыны 8—10 класстары-ны өөреникчилери салбарын мал чема белеткедиге аймак-та, уугу дугуна өргүлөш.

Чумурут брегаладыга аймак-тап турган чөрбө амык кыж-кели бригада 155 тонна силос,

ШАЛА КЫЛДЫНГАН

Өнүр районунуң тудуг-септе-теге участуго болдуну план-ны оонадаларын бири чартык чыда хуу-беле алыр-га, амык күнөөткө бооп тур-дар. Быччала-даа тудуг амы-лыны шынарында уугу чети-лестер барып айтыры артык эвес. Илангыз баянбарыны капитал септегенди кылып турганда уугу четтестер бар. Бо чылын Ленин болган Октябрьская кудумчулары-на элэн хөй баянбарыны капитал септегенди тудуг-септеге участуго кылып чоруткан. Быччала-даа ол ба-жынарыны капитал септе-генди чедир кылаан чүдү-дөр дым хөй болган. Веранты-ларынга шугу дөгөн, бакмы-парын соңга, экиктери хаг-дымыс, хахып үрелден чер-дери кылаан. Чамдык ба-жынарыны экики карыш шире аңгак, суг системасын аяк-ажадынас болтулар. Ба-жынарыны малташтарыны дески эвес кылаанга чурт-такчылары база хомудан тур-дарлар.

Чамдын сонгаларын шадле-өөң, оюк оулаан. Оңу шыкан септөөр хуусаамы четтөөн ба-

УЛУГ СОНУРГАЛ

УАЧД-де делегейин бири ном делегей-армакынын баштайгы түнөлдөрүнө ту-распааткан паралага коңше-ривисти болган. СССР-нин Ном үндүрү чөр, полиграфия болган ном салдыгы талазы-биле күрүле комитетини дар-гаалыны оралакчымы В. А. Сазанко анаа чүве чугаа-лаам, СССР-ге ном армакымы салдыламышкыга чугула-аажыктык болганым демдел-чөөн. Литература соңуур тала-зы-биле социалистик чурттар-было амык улам калбарган. Барыны чүк чурттары-биле база элөөн дугурукталар кылдыган. Чыжээ, Англия-нын «Пергамон пресс» деп ном үндүрү улуу чөри бишти-биле «Леонид Ильич Брежнев. До-чуку намдар оюерти» деп ном-ну англи дыла паран үндү-рү амык керээр чардын. Оон-да аны керээр чардын.

Паралага конференциянын ном делегей-армакынын хөй-өнтини кичөөлөгөн хаара тутканым демделчөөн. Баштайгы түнөлдөргө алган өкөөргө, Москва делегейин бири ном делегей-армакыны-биле ам беени 140 муң амык-кыж тавышкан.

(СЭТА-нын көрр.)

Директор бистин чугаавысты төндүр беш дийлап четки-леви:

— Дийлаан бис, дийлаан бис. Чиде бөзүрөгө, районун чартып каапкан барганарым оңдуур деп бодан турдувар.

— Бир-тээ Монгу-Тайгага келгиле, Могой-Буренди кайы оюп кааптар ийик бис, Саая Кара-оолович.

— Четтеривис.

Директоруну кабинетке кым-га-ла амык болду. Чугула болган далай айтыртыгы кы-жылар ийи-кыр турдулар. Алаа кол-ла чугаалар техника-га уаер болду:

— Машинаны бериш күрү-нөр, оңи директор, кожуу алыш.

— Саая Кара-оолович, кы-штаагы кескен сизге сөөртүп амыр машина керек.

Уевиң негелдиз-биле кол-ла айтыртыгы сизге келгиле-де-иңи дугайында болуп турду: сизге келер, сизге сарааткан, сизге сөөртүр...

Эш директор кызо-чак чок олдуруу. Кыргыз кыжылары-нары бериш, чамдык аптериң келиртиң экең, ол-бо черлер-ге чорудуп турду. Быччала-даа директор бистин-биле база чугаалакып четтигин олур.

Элөөр үч болган соонда, ди-ректортун артеги чымыкы шынарды мышкан. Ам оыл-беле шөкөөн хоорейниң кызы-луу келген бөор деп бодан олур-дуусу. Быччала-даа Саая Кара-оолович дийлаатты:

— Ам көрө Совет куксому-нук хуралы болур. Алаа интер-

натка турар өөреникчилерин даямдык баштаар бис. Чаа өөредилге чымы чооктуламын. Бо чылын сууруусу шөкөөм-үн чымыл сууруу. Чыжалар чач шөкө база тудуп алды-мыс. Ам оңу дармы доозар деген дойлу-ла тур бис. Бичиң манаштып көрүрү, хурал соон-да шөкөөн хөөрөсар бис.

Директор хуралдан чорууту. Бис Кызыл-Хая суурунун ийити амыдыралы-биле тапшы-тымыс. Суурга көлгөн малчы-лар-биле ужураштымыс. Ол ар-зында директору көөрү-лүккө, хуралын бо-за үчө ха-лып келген, ол-бо кыжылар-би-ле далай мадында чугаалаш-кан, амык-хөрон таарыштыр-ган чоруп турар болду.

С. К. Шыдыраа-биле хандыр бешип чугаалашкан чыда, ол дөргө кабинет зоңи эвес, хай-ныкының амык-хөрөңгүн кижи-ниң деген деп чүзөгө бурдур-дизис.

Куском хуралыны соонда Саая Кара-оолович-биле оңи кабинетке көлдүвс. Оң ою-хө-стүн амык-агынын дуга-йың элөөн чугаалады. Мурнуу-ла «Могой-Бурен» колхозу совхоз кыдыр эде орғанаста-партыны болган Совет ча-а-агыл чорупу кылытуугу ала-а амыкыларын колдурганга ола-а сатып салышкылы болур деп сеткип ханып чугаалады. Ки-жилерин ал турар акша-ша-мын эскең. Чөре ийиш Монгу-Тайгада амыкылд ту-рар чон орто төп обастар-ның амыкы болдо, шаламы 35 хуу бедик. «Могой-Бурен» сов-

хозтун амыкчыны, албай-хаак-чылары ам бо үдө Улуг Октя-брьның 60 чыл болур байыр-алыга чедир күрүүе планва-рың амыр күүүсөдүр деген ка-рак кызыл амыкылдан турарлар. Хүнүн чугула айтыртылар— сизге келгиле, тапшатааш-кыга беткелел. Биляр бүтү күшү мөөнөтүр. Тудуг амыкы база дегер чоруп турар. Тудуг амыкы малга чаныс ай төлө-нөлдөн калжааларың, чурт-тада байкыларын кылып ту-рар. Суурга чач шөкө баян-гында амыкы, уугу клубтун тудуп 60 чылга чедир амык-кага килер. Совхозта мал амыкы кол чөред: 2000 амык баш өшкү, 2000 хире баш сар-лык, 700 баш хире чыгыч, 23 муң баш хой салаткыны ту-рар. Мал амыкынын мурнак-чылары СССР-нин Дээди Со-ветиниң депутаты Хулер-оол Ко-гаржан, Саая Серо, Иричт Ко-мий, Хулер-оол Иричт, Монгу-оол Намы, 100 төрүр хойдан 100 хурагынын мезди камгал-алган, районда өң эки көргү-зүдү болган амык хойкуу Маадыр-оол Намзы болган өс-көкөриң-даа аттарын дирек-тор чоргарал-биле адыды.

Ун-агытуурунда чөре о-чөргө төрөө, оскен Саая Кара-оолович Шыдырааың дуга-йыда өсөкө өтпөргөн-даа хөй-тү дийлаан уугу бис. Оң 1938 чылдан бөрү арзэе, коомсол, совет, партия амыкылыга базы каткан эш болду. Союгу чыдырда колхоз даргаал-даа, парток секретары-даа тур-ган. Саая Кара-ооловичтың күп-

Совет директору чугаа мал, тудуг амыкы-биле кызыл-а-ла болтай. Оң сатып салыр чүдөлдө-лө хөй шөкө, экилөгө, салды, лауб, чонку хууда амыкыл-чурталтамы.

Ук тертип чогуун амыды-радым, агаар-бойдууңуң бай-далын үндөшкөнүм биңер, оңи организацык Саая Кара-оолович Шыдыраа совхозту амык-хөргөңө шык сеткиле-биле бердиген килең дөрвөн чоңу бешип чугаалакып турар чоруду.

Чоругуруусу хүн бис эрте-ле турган уугу бис. Эш директор-биле байрамдык, оңи амык-хөргөңө чаагы уугуны күзөң каар депте чөре бөрүвиксе, шадла-ла оялдан болдуусу.

Тес-Хемени Успа-Өөл кыдымы-да Ак-Чыраала сизге көши туур Британдын амыкы ном дөзү Саая Кара-оолович сымар деп бажында-ла арты берген болду.

Чоругулар чогуун, эш дире-ктор!

К. КУДАЖЫ, Э. КЕЧИЛ-ООЛ.

(Уланчымың).

«Хостуг» делегейде

Э Л Д Е П Т И Г БА РА А Н Н А Р

10.00—Медээлер, 10.10—Эртенги гимнастика, 10.30—«Фаворит», Урап-чөпөн телефильм, 2-ги сериясы.

11.35—«Харьков», «Хоорайлар болган кыжылар» деп дийлген документалдык телефильм.

12.10—«Бистин намдарымыс», 1969 чыла.

13.10—«Документалдык фильмдер программасы»: «Португалиянын кызымды дач халаам», «Иелер дугайында төлүк чок чугаалап болур».

15.00—16.00—Найсар, МОСКВАДАН

16.00—«Бистин чаагы адмыс». Документалдык телефильм.

16.50—«Төгүү армынара», «Баштайгы паракы Иван Федоро»,

17.15—«Шыдыраа шөкөөм», 17.45—«Оруе аян-чоруктулар болган шывчөөчилер», «Артыктын шыңчалан»,

КЫЗЫЛДАН

18.15—Телемедээлер, 18.30—«Азыл дийлги төвүдөс».

1971—1973 чылдарда Евро-паның футбол маргалдамын-га кырып турган «Алекс» деп голланд клубтун ойнарчыла-рынын кол составындагы амык уде чугаа үш кыж—Хулдсф, Сурбир болган Крод олар арткак, Оселери «самыгдаты-тылган», аспан «Барселона» дөзү кирип болган Неске-келе, Бельгий «Андерхект» дөзү Хаал олар ойнар турар-лар. А Рен амык уде Фран-циянын аян камгалап турар. «Вратарь садип тур мей! Оң орнуна сан кырып шыдар, кашпайга солатгы талакыны камгалакчымы керек!» дөзү чөргө чаралдар профес-сионал футболистерни садп-лаан черден чабын-даа, күчү-дөө, кыжы-даа ырасас.

(СЭТА-нын көрр.)

Мелебигенче

СЕНТЯБРЬ 15-ТЕ МОСКВАДАН

19.10—«Чуруктуу Гуттузо», Документалдык фильм.

19.30—«Улууусу контроль»,

19.55—Чаралдар, МОСКВАДАН

20.00—Медээлер, КЫЗЫЛДАН

20.10—Телемедээлер, МОСКВАДАН

20.20—«Эн-ле баштай арена-да», Мулфильм.

20.30—«Хини-77%», Дамчыды-гага СССР-нин хийма улетүнуур министр Л. А. Косталдов кир-жип.

21.00—«Улуг Октябрьны 60 чыл оюнга», Совет Уа-бекстан, Дамчыдыга СЭКИ ТК-нын Политбу-ро кежигунегуе калды-рат, Узбекистанын Компартиянын Төп Комитетиниң бирге се-кретары Ш. Р. Рашидов актирар.

23.00—«Ее», Информасты программа.

23.30—01.00—«Футбол тала-мы кубок: «Интерна-ционал» (Малак, Ита-лия)—«Диплом» (Тби-лиси), Италиянын дам-чыдыга.

ЧАРЛАЛДАР

7. Амык-агымың чоруткан бижик.

8. Ала-изериниң хүлөөтсөн.

Беседа кылагымың түнөлдөрүн бугаар кирер акмамен чокка уычпыге хүлөө алыр.

Өөредилге хүлөө амыр дугайында билдиришкыниң сеп-тээр 20-ге чедир хүлөө адыр.

Келер чөриңиз адрес: Тыва АССР, Кызыл хоорай, Салзак Тока кудумчузу, 14, тел. 2-20-92.

Балгазынын ИПТУ-зу 1977—1978 өөредилге чылында дараазында мергежилдер талазы-биле сургуулдар хүлөөп алырын чорудуп тур.

III класстың тракторист-машинист дугайында болган плхи-ре-биле тракторлар, олар-биле агрегат кыдыр кожар машин-наларга, комбайнарга болгай транспорт тракторларына амыкыл билер болур. Өөренириңиз хуусаамы бир чыл, 8—10 класстары дооскан, 16 хардан ору наамызы оолдар, кыс-тары хүлөө алыр.

Мал амыкынын фермаларынын электромонтер мергежи-де механикаатор мал амыкынын фермаларында механизас-теттинде амыкылары күүүсүдүр, иштике тыртымын болган чырыдында дамчыдылаларын аялга таарыштыгар; а-кылың болган кожутугу хөрескелдегид дизельдин трактор-ларга амыкылдар; машиналары болган чөришкенини те-хниктиң ажаалданын кыдыр; автомобиль чөраачымыте не-ределегере хүштүр автомобиль билер башканын; шыг-лары база схемаларын номчун билер мергежилди чедип алыр.

Өөренириңиз хуусаамы ийи чыл, 8 класстан куду эвес бе-лигин, 18 хардан ору наамызы амык-агылардан чоруткы-оолдар, кыстарын хүлөө алыр.

Учылгың көрпөкчөңү хүдө үч катап хакас чөмгөрө, ийи чурталга чөри-биле, иди-хөп-биле база стипендия-биле хандыр.

Учылгыңиң көчүгү эки дооскаланың күүсүдүн бугаар Атинскинц индустриал-педагогикте техникумчөк күрүнө-

нин доу хандырганын өөренириңиз чорудар. Учылгыңиң те-хниктиң чөраачылыгы, бот-тымышгыр уран чүдүлдү болдурган, болзоболуң, хостуг хургунга, стол чөришкенин, шивдарыны спорт секциялары амыкылан турар.

Директорун амыкы кыкер билдиришкыниң дараазында документиңиң кожар:

1. Эртен-билиниң дугайында хөрөңдө азы шыпзыга.
2. Паспорт азы төрүтүңдүн дугайында хөрөңдө.
3. Өт-бүткө байдалыңиз дугайында шыпзыга.
4. Совхозтан чоруткан бижик.
5. Ала-изериниң хүлөөтсөн.

Өөренир күзедигизниң учлыгыңе келген хүндөңгө хү-лөө алыр.

Учылгыңиң адрес: Тамды районунуң Балгазын сууру, № 2 профтехучилище.

Кызылдың маш амык-агы чөри хүүрө, ширбия, балды, нускув-хад сыйтары садип турар. Айтырларыны дара-азында адрес чорудар: Кызыл хоорай, Салакыя кудумчу-зу, 12-а. Телефон 2-43-54.

Кызылдың көдө амык-агы будуруге эргелен Кызыл районун амык-агыларга амыкылар-биле кол агроном-нары, зоотехниктерин, инженер-механиктерин болган орта-мык азыонуу тускай өртемчилерин чалап тур.

Айтырларыңиз көдө амык-агы өргөткөчү дараазында адрес чорудар: Каа-Хем суур, Крестыанская кудумчузу, 2, телефоннар—999-31, 999-35.

Кызылдың автомобиль школына Чадаана хоорайга III клас-стын чөраачыларыны курууна сургуулдар чыны аларын чарлап тур. Өөренир хуусаамы 5 ай. Өөредилге 1977 чылдын сентябрь 20-ден бозлор.

Айтырларыңиз дараазында адрес чорудар: Чадаана хоорай, Тилеге кудумчуу, 95 а.

Редакциянын АДРЕЗИ: МНАКС 667000

Кызыл, Шетявкин-Кравченко кудумчузу, бажы № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакторуну 2-24-03, редакторуну оралакчыларыны 2-35-24, 2-31-75, пропаганда нелдизини 2-31-75, харымсалгалы секретарыны 2-23-54, саргайын амыкылар кылдыныны 2-37-13, кулетуру кылдыныны 2-23-54, көдө амык-агы кылдыны 2-21-47, улетүрү кылдыныны 2-22-64, чага кылдыныны 2-41-27, информатца баш совет тургуут кылдыныны 2-20-60, корректорларыны 2-27-41, булгаатарларыны 2-12-45, секретарыны 2-23-35, соңуң келбейн барганда 2-32-75 телефончо долгар.

Тираж 16332. Чалгы 313.

СОЛОН НЕДЕЛЯДА 6 КАТАПУНЕР

Тыва АССР-нин Министрал Чөвөлөңинин Ном үндүрер чер, полиграфия болган ном салдымың талазы-биле өргөлдөшкө типографиясы (Кызыл Шетявкин-Кравченко кудумчузу бажы № 1).